

Dematek Outlook

Nr 1 2015

Unik, skräddarsydd helhetslösning till SWEP

Bättre arbetsmiljö med
ny, radiostyrd telfer

SERVICE AV
PORTAR HOS
BOMBARDIER

Teknikutveckling i tiden

Tekniken är under ständig utveckling så mycket är vi nog alla överens om. Utvecklingen sker mestadels linjärt men emellanåt även med stora språng. Sprången brukar bli som störst strax efter att någon person eller något företag hittat en lösning på ett tidigare olösligt problem. Relativt snart hänger många på och tar efter den nya upptäckten och tekniken tar ett språng framåt. Thomas Newcomens idéer om att tämja kraften i ångan i början av 1700-talet var inte helt kommersiellt gångbara för den stora massan. Han räknas förvisso som ångmaskinens uppfinnare, men likt de som försökt tidigare blev maskinen stor och klumpig. Hans framsteg var, till skillnad från sina föregångare i ämnet, att den överhuvudtaget snurrade och kunde utföra ett arbete. Den första av dessa maskiner i Sverige kom till Dannemora gruvor 1728. I första hand användes maskinerna till att pumpa vatten ur gruvor över stora delar av Europa. Newcomenmaskinen blev ett begrepp, men verkningsgraden var väldigt låg. Det tog fram till 1765 när Thomas Watt dramatiskt förbättrade verkningsgraden och även uppfann centrifugalgeneratoren, ett sätt att steglöst styra maskinens varvtal, som maskinerna blev kommersiellt gångbara som kraftkälla i mindre fabriker. Revolutionen tog riktig fart och hela industrier tog ett jättekliv framåt.

Det som drev stora delar av utvecklingen var självklart önskan att skapa en bättre vardag och bli mer produktiv. Det är ju i mångt och mycket samma drivkrafter som i dag. Skillnaden är att idag finns det ytterligare ett par kraftigt drivande och styrande faktorer som Newcomen inte behövde bry sig skärskilt mycket om. Miljöhänsyn, person- och driftssäkerhet, energiförbrukning med mera styr idag stora delar av utvecklingen. Utvecklingen fortsätter att drivas framåt på samma sätt som tidigare, både linjärt och stegvis, men inom ramen för dessa faktorer.

I vår bransch bidrog Newcomen och Watt med råstyrka för tunga lyft, det har faktiskt funnits ångdrivna lyftutrustningar. Idag är tekniken relativt mogen och det är sällan större revolutioner uppnås men utvecklingen finns där. Framst inom området elektronisk styr-, regler-, och övervakningsutrustning. Omriktarstyrda motorer för alla rörelser på stora och små kranar. Inte sällan med möjlighet att ta vara på lägesenergin i den upplyfta lasten och återföra den till elnätet som elektrisk energi när man sänker lasten. Canbus-teknik ger möjligheter till övervakning lokalt och på distans vilket

ger betydligt fler möjligheter att anpassa underhåll till driftsförhållandena. Idag kan vi och kranägaren i realtid med Demag Status Control övervaka de kranar vi levererat. På så sätt kan vi tidigt se när vissa komponenter närmar sig sin teoretiska livslängd. Vi kan därigenom hjälpa kunder att undvika kostsamma driftsstopp genom ett proaktivt underhåll. Denna information hjälper oss att föreslå serviceintervall och tillsammans med våra kunder utvärdera hur kranparken mår. Det fina är att det går att komplettera befintlig kranpark med detta system, oavsett fabrikat. Viktiga faktorer i utvecklingen av detta system har varit just ovan nämnda faktorer.

Samma faktorer har drivit Demag att inte bara lägga mycket pengar R&D på elektronik. Man fortsätter att satsa mycket på mekanisk utveckling och design. Det senaste halvåret har vi bland annat lanserat V-kranen, Demags nytänk kring beprövad fackverksteknik och lättlastsystemet KBK i Aluminium. V-kranen har blivit en succé och det är kanske inte så konstigt. Med 17 % mindre råmaterial än en motsvarande lådbalk och ett ljusgenomsläpp som gör att energiåtgången för belysning etc. minskar så är den en riktig föregångare i Green Building tänket. För Newcomen var problemet att lyfta och pumpa tungt, lösningen var ångmaskinen. Idag är lyftet inga problem, kraven på miljövänlighet desto större.

När köpte du en ”grön” traverskran senast?

Jonas Hörnfeldt
VD
Dematek AB

DEMATEK

Ansvarig utgivare: Jonas Hörnfeldt
Produktion: Karlöf Marknadsföring AB, www.kundtidningar.nu
Adressändring: info@dematek.se
Framsida: Dematek levererar skräddarsydd lyftutrustning till SWEP.

Tajt konstruktion. Mellan den nya pressen och traversen är det knappt 100 mm och mellan travers och tak 70–80 mm.

Unik, skräddarsydd helhetslösning till SWEP

På grund av begränsad takhöjd måste den nya lyftutrustningen till SWEP skräddarsys. Dematek levererade en helhetslösning bestående av en specialtravers med ett integrerat entresolplan i kranbanans pelare.

Martin Jakobsen, SWEP samt Carsten Jönsson och Fredrik Wollmér, Dematek.

– För att säkra upp tillverkningen och öka kapaciteten behövde vi utöka vår maskinpark med ytterligare en pressmaskin, säger Martin Jakobsen, processingenjör på SWEP. I och med det krävdes även att vi investerade i ytterligare en travers.

Lågt i tak

SWEP International AB, med tillverkning och huvudkontor i Landskrona, är en av världens ledande leverantörer av

kompaktlödda plattvärmewäxlare. SWEP tillhandahåller effektiva lösningar för luftkonditionering, kyla, värme, fjärrvärme och industriapplikationer, baserade på den senaste teknologin. Totalt har SWEP över 900 medarbetare, varav cirka 330 arbetar vid anläggningen i Landskrona. Företaget finns representerat i mer än 50 länder och ingår som ett självständigt bolag inom Dover Corporation.

Martin Jakobsen och Fredrik Wollmér, på entresolplanet.

➔ I SWEP:s produktion används många olika lyftutrustningar från Dematek sen tidigare. Här finns en hel del traverser, telfrar, pelarkranar och KBK-system.

– SWEP kontaktade oss och jag åkte ut till deras lokaler för att se vilken travers som skulle passa. Ganska snabbt insåg jag att det inte skulle gå att få in en standardtravers i byggnaden. Det var alldeles för lågt i tak, max 6 meter, och snedtak. Här krävdes att vi tog fram en speciellösning, säger Fredrik Wollmér, säljare på Dematek.

Integrerat entresolplan

Men det krävdes inte bara en specialritad travers. Konstruktionen behövde även kompletteras med ett entresolplan.

– Ja, vi behövde kunna placera pressmaskinens elskåp uppe på ett entresolplan då vi hade för lite golvyta till förfogande, säger Martin Jakobsen. Från början hade vi tänkt att köpa

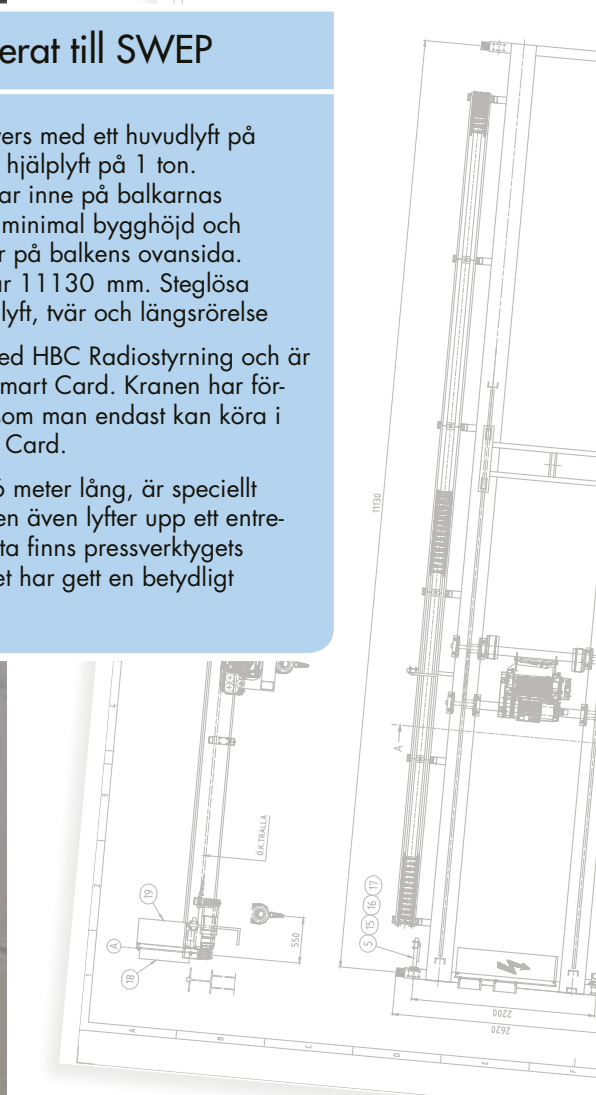
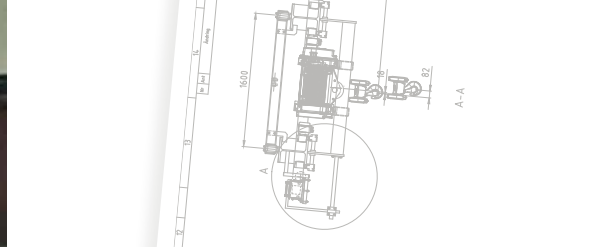
”Det känns bra att vi på Dematek tillsammans med våra samarbetspartners alltid kan finna lösningar på våra kunders problem”

in entresolplanet separat, men då Dematek erbjöd sig att kunna leverera en helhetslösning så blev valet enkelt för oss. Det är ju smidigare med en leverantör, speciellt då det som i detta fallet krävs stor precision på alla ingående delar.

Specialtravers

För att rita specialtraversen tog Fredrik Wollmér kontakt med Demateks konstruktör Bo Skoglund i Göteborg och för att tillverka travers, kranbana och entresolplan kontakades Olofssons Smedja i Staffanstorp. Olofsson Smedja har samarbetat med Dematek i flera tidigare projekt med mycket gott resultat.

– Vi fick förfrågan i början av förra sommaren, räknade på det och offererade. I september började vi sen tillverka kranbanorna, berättar Stefan Olofsson, vd på Olofssons Smedja. Det var ett normalstort projekt för oss om än lite speciellt. Normalt brukar vi inte göra traverser, utan oftare blir det bara kranbanor. Här gällde det också att hänga på ett entresolplan på den ena kranbanan. Men det fungerade mycket

Levererat till SWEP

- En tvåbalkstravers med ett huvudlyft på 6,3 ton och en hjälplyft på 1 ton. Huvudlyftet rullar inne på balkarnas nedanfläns för minimal bygghöjd och hjälplyftet rullar på balkens ovsida. Spännvidden är 11130 mm. Steglösa hastigheter på lyft, tvär och längs rörelse
- Kranen styrs med HBC Radiostyrning och är utrustad med Smart Card. Kranen har förbjudna zoner som man endast kan köra i med rätt Smart Card.
- Kranbanan, 26 meter lång, är speciellt utformad då den även lyfter upp ett entresolplan. På detta finns pressverktygets elrustning, vilket har gett en betydligt större golvyta.

bra under hela projektet och vi hade ett mycket nära och fint samarbete med Demateks konstruktör Bo Skoglund.

– Kranbanan är speciellt utformad då den även lyfter upp ett entresolplan. På detta finns pressverktygets elrustning, vilket har gett en betydligt större golvyta.

Bra samarbete

Från order till färdigt montage tog det cirka 16 veckor. Traversen monterades vecka 51, testning efter jul, vecka 2 var det besiktning och idrifttagning av traversen och vecka 3 kom den nya pressmaskinen.

– Under projektets gång har det blivit en hel del ändringar, bland annat så har vi gått upp från 5 till 6,3 ton på traversen. Vi har haft ett mycket bra samarbete hela tiden och alla inblandade har arbetat för att hitta nya lösningar och kunna ro projektet i hamn. Vi är mycket nöjda med slutresultatet, säger Martin Jakobsen och fortsätter;

– Hela konstruktionen är otroligt tajt byggd. Mellan den nya pressen och traversen är det knappt 100 mm och mellan travers och tak 70–80 mm. Tack vare konstruktionen har vi också fått

en inbyggd servicetravers att använda vid underhållsarbeten. Även lösningen med entresolplanet fungerar utmärkt och här har vi placerat alla elskåpen för pressmaskinen. Totalt är det cirka 11 meter elskåp på entresolplanet. Allt har fungerat enligt planerna och vår nya produktionslinje är nu igång. Vi är mycket nöjda, både med samarbetet med Dematek och att vi nu har fördubblad produktionskapacitet.

– Det här har varit ett spännande och annorlunda projekt. Det är sällan det är så här mycket special, ofta kan vi lösa det med vår standardutrustning. Men det känns bra att vi på Dematek tillsammans med våra samarbetspartners alltid kan finna lösningar på våra kunders problem, avslutar Fredrik Wollmér.

Ulf Bernhardsson, Dematek, Bo Söllvander, Bombardier och Markko Krikkola, Dematek.

Service av portar hos Bombardier

Dematek har sedan många år ett nära samarbete med Bombardier, då det gäller service av portar vid företagets anläggning i Västerås.

Bo Söllvander är fastighets- och säkerhetssamordnare för byggnad 340 vid Bombardier i Västerås.

Dematek är kanske mest kända som en ledande leverantör av lyftutrustning till svensk industri. Men utöver ett komplett sortiment, ett heltäckande serviceutbud och utbildningar erbjuder Dematek även flera kompletterande tjänster. En av dessa är service av portar och Dematek serverar alla typer av portar. Enligt nuvarande regler från Boverket ska kontroll av portar ske minst två gånger per år.

Kompetent team

Hos Dematek i Västerås arbetar Markko Krikkola och Ulf Bernhardsson med service och montage av portar. Ett kompetent team med många års erfarenhet.

– Jag har arbetat med portar sen 1987 och det bara ökar hela tiden. Vi får allt mer förfrågningar från företag som vill att vi ska serva deras portar, säger Markko Krikkola. Vi arbetar i Västerås och runt om i Mälardalen. Förutom Bombardier så utför vi service vid bland annat Arlanda flygplats, Landstingsservice i Uppsala län och Åkers styckebruk. Vi utför såväl service som nymontage av portar. De fabrikat vi arbetar med är alla svenska och av hög kvalitet, som t.ex. Nordic Door, Teckentrup, EAB:s vikportar och Jari Safe rulljalousier.

Världsledande inom järnvägsindustrin

Med 64 produktionsanläggningar i 26 länder och 19 underhållscentra runt om i världen är Bombardier Transportation världsledande inom järnvägsindustrin. Företaget erbjuder allt ifrån kompletta tåg till delsystem, underhållstjänster, systemintegration och signalsystem. Bombardier har flera anläggningar i Västerås som sysslar med utveckling, produktionsledning och leverans av kompletta fordon, både för den svenska marknaden och för export, utveckling och produktion av driv- och styrsystem, service och underhåll, samt kompletta trafiksystem.

Markko Krikkola har arbetat med service av portar sedan 1987.

– Vi har serviceavtal med Bombardier, som innebär att vi utför underhålls-service på alla portar i form av två kontrollbesök per år. Vi går då igenom hela säkerhetsbiten på porten, lastvakter, klämskydd, fotoceller, lyftvagnar etc. Vi ser till så att inget är slitet och håller efter portens skick. Det är tuff miljö inom industrin och det blir ofta påkörningar och småskador. Det är mest mekaniska skador men även elfel. Vi har i varje fall fullt upp

“Det är tuff miljö inom industrin och det blir ofta påkörningar och småskador”

Dematek monterade nyligen upp två nya portar hos Bombardier, i transportgången i ett av skeppen. Portarna sitter mitt emot varandra, den ena en rullport för att stänga ute kallras och den andra en port som stängs natttid.

➔ hela tiden, säger Markko Krikkola. Efter utförd service lämnas ett protokoll på varje serviceobjekt. Genom dessa protokoll får de ansvariga på Bombardier indikation på portens status och får även reda på eventuella åtgärder som bör vidtas exempelvis före nästa besiktning av porten.

Mycket påkörningsskador

Bo Söllvander är fastighets- och säkerhetssamordnare för byggnad 340 vid Bombardier i Västerås.

– Vi har ungefär 24 portar i den här fastigheten. Det är mest snabbbrullportar men även takskjutportar och takrullportar, såväl ute som inomhus, säger Bo Söllvander.

Vi behöver verkligen en kompetent servicepartner för det händer mycket i våra lokaler. Vi har mycket trucktrafik vilket för med sig att det blir påkörningar och portar som behöver servas. Om något händer så ringer vi Dematek. De är då snabbt på plats och åtgärdar direkt eller beställer hem reservdelar. Vi har alltid haft ett bra samarbete och har det blivit något problem så löser de det. De har bra personal som är lätta att samarbeta med. Förutom att serva våra portar så hjälper de oss även med besiktning av lyftkrokar och fixturer samt att de gör service på jigger och fixturer. Det innebär stor trygghet för oss att samarbeta med Dematek, ett företag som vi alltid kan lita på.

”Om något händer så ringer vi Dematek. De är då snabbt på plats och åtgärdar direkt eller beställer hem reservdelar”

Bättre arbetsmiljö med ny, radiostyrd telfer

**“Det är som att gå från stenåldern till rymdåldern!”
Det var den spontana kommentaren från Stefan Ringman, lageransvarig på Alufluor AB, sedan företaget bytt ut sin gamla telfer till en ny radiostyrd Demag-telfer.**

Alufluor AB är en av världens ledande producenter av aluminiumfluorid. Produkten används för att minska energiförbrukningen vid aluminiumtillverkning och säljs till aluminiumsmältverk runt om i världen. Tyskland, Island och Dubai är företagets största marknader.

– Vår tillverkningsmetod är mer komplicerad än övriga tillverkares och kvaliteten på vår aluminiumfluorid rankas som den högsta i världen. Varje år tillverkar vi mellan 20 000 och 24 000 ton, säger Stefan Ringman.

Dematek sen tidigare

För att hantera tunga lyft i produktionen har Alufluor under åren investerat i ett antal telfrar från Dematek.

– Vi är mycket nöjda med de telfrar som Dematek levererat

Telfern lyfter säckar på mellan 1 000–1 150 kilo fyllda med aluminiumfluorid.

”Operatören kan nu arbeta snabbare och smidigare än förut, men framför allt har vi fått en säkrare och tryggare arbetsmiljö”

Demateks Christian Olsson i diskussion med Stefan Ringman, Alufluor.

➔ till oss. De är driftsäkra och av hög kvalitet, säger Stefan Ringman och fortsätter;

– På ett ställe i produktionen hade vi en telfer som det nu var dags att ersätta. Med hjälp av telfern lyfter vi säckar på mellan 1000–1150 kilo, med färdigproducerad aluminiumfluorid, som går på en cirka 10 meter lång bana och lyfts upp några meter till sändaren, där vi tömmer säcken. Sen trycks aluminiumfluoriden upp i silon med tryckluft. Denna process är för att vi ska kunna blanda till specifika kvaliteter av vår produkt till olika kunder.

Svårhanterlig telfer

Den gamla telfern var jobbig att hantera och arbetet tog tid. Dessutom var manöverdonet med kabel hängande ned från telfern, vilket innebar att personalen måste vara nära de tunga säckarna som lyftes och därmed långt ifrån optimalt ur säkerhetssynpunkt.

– I och med våra goda erfarenheter av Dematek var det självklart att vi kontaktade dem för att få förslag på en ny telfer, säger Stefan Ringman.

På Dematek är Christian Olsson ansvarig säljare för Alufluor.

– För bästa möjliga funktion och säkerhet föreslog jag att vi skulle ersätta den gamla telfern med en av våra kättingtelfrar DC-Pro 2000 på 3,2 ton med radiostyrning, säger Christian Olsson.

Säkrare och tryggare

DC-Pro är en komplett utrustad och flexibel kättingtelfer som snabbt kan installeras och tas i drift. Det mesta ingår som standard redan från start. Med radiostyrningen DRC-DC kan telfern styras på ett ergonomiskt och optimalt sätt. Radiostyrning ger högre flexibilitet och samtidigt högre säkerhet då avståndet mellan operatören och lasten alltid kan vara tillräckligt stort.

I februari levererades den nya telfern och radiostyrningen till Alufluor.

– Det är faktiskt som att gå från stenåldern till rymdåldern för oss med den nya lyftutrustningen. Operatören kan nu arbeta snabbare och smidigare än förut men framför allt har vi fått en säkrare och tryggare arbetsmiljö då den som styr telfern inte behöver stå nära den tunga lasten. Så den här investeringen lönar sig för oss på flera sätt, avslutar Stefan Ringman.

PROFILEN

Tomasz Wenkler

Servicegruppchef för Dematek södra Sverige

Bor: Hököpinge, Vellinge strax utanför Malmö

Familj: Sambo och har två vuxna barn, en dotter som studerar juridik i Edinburgh och en son som bor hemma och studerar till arkitekt.

Fritidsintressen: Utförsäkning på vintern och segling på sommarens. "Har precis sålt min ögonsten, en Boström 31 segelbåt och är nu på jakt efter en större, nyare äventyrsmaskin. Det är roligt med segling och en skön avkoppling samtidigt som man måste ha full koll".

När började du arbeta på Dematek?

– Jag började i oktober förra året. Kommer närmast från Konecranes, där jag var i 12 år och innan dess arbetade jag på Bengtssons Maskin och Kockums. Jag har varit i branschen sen 1986 och jobbat som tekniker, sen serviceledare och nu servicegruppchef.

Vad är roligast med att jobba inom service?

– För mig handlar det om relation till människor. Att hålla våra kunder nöjda och stå till deras förfogande med allt möjligt som kan dyka upp. Det är ett teamwork, därför vill jag jobba nära mina tekniker och kunden. En stark kundrelation uppbackad med en kompetent teknikerkår ger förtroende och merförsäljning. Ett underskrivet serviceavtal i näven är det roligaste jag vet!

Vad ingår i dina arbetsuppgifter?

– Som gruppchef har jag personalansvar för 11 tekniker utspridda över hela södra Sverige. Vill man vara närvarande då får man röra på sig, det är ett ganska stort distrikt. Jag ansvarar för eftermarknaden, det innebär att se till att befintliga avtal blir fullföljda och nya tecknas. Det är också en del moderniseringar, flytt av kranar och allt möjligt som kan dyka upp.

Har ni några stora projekt på gång nu?

– Ja, just nu har vi ett stort projekt till vindkraftsbolaget EWP. Dematek har sålt 11 kranar som ska användas i deras produktion av torn till vindkraftverk. Vi kommer att jobba i två till tre team om tre man från slutet på maj genom hela juni. Det är rätt stora pjäser som ska upp, kranar med 40 tons lyftkapacitet och spännvidd på 30 meter med stora magnetok för hantering av plåt. Jag är projektledare för detta och fungerar som en spindel i nätet mellan kund, våra tekniker och underentreprenörer. Känns skönt att

ha kompetent folk som stödjer en från både sälj och teknik.

Har efterfrågan på service ökat?

– Jag tycker att efterfrågan har ökat de senaste 10–15 åren. Dels tack vare Arbetsmiljöverkets krav på service av lyftinrättningar dels för att medvetenheten och säkerhetskänslan har ökat ute på företagen. Idag är alla medvetna om att en kran måste skötas av kompetent personal. Hanterar man stora vikter som hänger i luften måste man säkerställa att det inte händer något.

Vilka är Demateks främsta styrkor inom service?

– Dematek är väldigt bra organiserat med kompetent personal i alla led. Våra tekniker har förståelse för kundens behov, jobbar proaktiv och får kunden att känna sig trygg. De är bra utbildade och har möjlighet att bredda sin kompetens utifrån sin egen vilja och kundens behov. En annan styrka är att vi även erbjuder andra tjänster som översyn av lyftredskap, portar, lyftbord och pallställ.

Hur är det att jobba på Dematek?

– Jag trivs mycket bra här. Det är väldigt stor skillnad när man som jag kommer från ett stort globalt bolag. På Dematek är det en platt organisation med korta beslutsvägar, vilket underlättar det dagliga arbetet. Det är också en familjär stämning där det känns att alla jobbar mot samma mål.

Vad ligger närmast på din agenda?

– Det är att lära känna Demateks kunder ordentligt på distriktet. Jag vill ha koll på deras behov och önskemål. Så jag kommer att åka runt, skaka hand och skapa mera personliga relationer.

Full kontroll på lyftutrustningen – med Smart Card

Smart Card är det intelligenta kortet som identifierar användaren av lyftutrustningen, vilket ger ökad säkerhet och samtidigt tillgång till mer information.

Med Smart Card skyddas sändaren från obehörig användning. Det möjliggör låsning av säkerhetsfunktioner för icke auktoriserad personal och lagring av viktiga användardata! Smart Card finns att beställas till HBC radiosändare Quadrix, Micron 5, Micron 7, Eco, Technos. Hos Dematek kan du köpa dessa sändare till din lyftutrustning.

Med hjälp av Smart Card identifieras användaren av utrustningen. Kortet förhindrar obehöriga från att komma åt kontrollen. Samtidigt identifierar kortet användare, vilket gör att de

personliga inställningarna av radiostyrningen aktiveras. På så sätt begränsas säkerhetsrelevanta funktioner till enbart behörig personal.

– Det är mycket stort intresse för den här lösningen idag. Det ökar säkerheten på företaget samtidigt som kortet ger så många nya möjligheter, säger Patrik Elg på Industrial Radio Control AB, leverantör av HBC:s produkter i Sverige. Vi har sedan länge ett bra samarbete med Dematek när det gäller våra radiosändare och de levererar nu även Smart Card till allt fler av sina kunder.

– Smart Card användar-id, förhindrar att obehöriga kör kranen samt att man kan ha olika nivåer på olika Smart Card inom företaget. Som exempel kan man programmera korten så att den som är erfaren förare får köra full fart samt alla funktioner och maxlast medan nybörjare endast får köra i låg fart och bara lyfta 50 % av lastkapaciteten. Ett annat exempel är att servicetekniker som ska utföra service kan ha ett speciellt Smart Card som fungerar i all utrustning, men endast under en dag.

Erbjudande KBK lättlastsystem

KBK lättlastsystem är en praktisk och bekväm lösning för att hantera lyft inom olika verksamheter. Det krävs dessutom inga stora investeringar. Det vill vi visa med nedanstående exempel där vi erbjuder ett komplett KBK-system inklusive montage och service via Dematek Rental.

